

מרוטוקול מס' 111/א
מישיבת ועדת הכספים
פיוס ג' כ"ו סיון תשס"ז - 5.6.1956
בשעה 08.45

חברי הועדה:

111-111

- י. גורי - היו"ר
- י. בדר
- י. ארתי
- א. בהיר
- ט. דיין
- ח. אריאב
- מ. חזני
- נ. לוי
- ז. סוזאייב
- ח. רובין

סוזאייב:

שר האוצר ל. אשכול
ד"ר מוזס - מבקר המדינה.

- 1 דו"ח מבקר המדינה בענין מכירת דירתו של שר האוצר.
- 2 אשכול ציטט את חוק הדגור המסוף (זכאלה אלאה אכאלה
אחם הכסף)

111-111

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורי:

ז. סוזאייב:
ברצוני לשאול שתי שאלות:
(א) היום נתפרסם בעתונות שבית החרושת ליהלומים באילת
נסגר בגלל אי-השלום השכר המגיע לפועלים מאיזה שהוא סוסד מסלתי. אני
טעונין לדעת מה קרה שם לאמתו של דבר.

(ב) מה גיחם לחצי מליון לירות לפיצויים לנוקי
הבצורה על ידי המטבייר המרכזי?

היו"ר י. גורי:
אנו עוברים לסדר היום - דו"ח מבקר המדינה בענין
מכירת דירתו של שר האוצר. אני חושב שכל החברים
קראו את הדו"ח ואין צורך לחזור על תכנו. אם לחברי הועדה יש שאלות למבקר
המדינה, הם יכולים להציג אותן.

י. בדר:
יש לי שורה ארוכה של שאלות:
(א) מה היה ההבדל בזמן בין היום ששר האוצר עזב
את דירתו ובין היום שנכנס לדירת השר, ודתי נתקל בפעם הראשונה בהצעת
המטבנה על רכישת דירות שרד למכור את דירתו הפרטית למדינה?

(ב) האם נעשו על ידי שר האוצר או על ידי מישהו
אחר צעדים בכדי למצוא קונה אחר לדירה זו? האם שר האוצר פנה למישהו או
מישהו פנה אליו?

ג) כמה חדרים יציגו הדירה שברח' טוולדה 52, ובאיזו קומה נמצאת הדירה?

היו"ר י. גורדי:

בדו"ח של המבקר כתוב במפורט - 5 חדרים.

י. גורדי:

אני יודע אבל כיוון שבנתונים הופיעו ידיעות שונות, פעם על 4 חדרים ופעם על 4, 5 חדרים | אני שואל

שאלה ספציפית זו.

ד) כמה מעריכיה היו בקרמלי בשלונות שבוסף למעריך הממשלתי מטעם המספחים שפלו בערכה מר פפרמן ושר לויין מטעם המבור, אני שואל אכזה: כמה הערכות היו והאם הן נעשו במשותף על ידי כל ה-5 או על ידי כל אחד בנפרד? האם למעריכיה היה ידוע שזו דתו של הר' שכול העוסדת להסכר למדינה? מה היו סיכמו ההערכות שנעשו, והאם היתה הערכה של מרון קיר בנפרד או באופן כולל. ומה רכש את המרון?

ה) מי ייצג את הצדדים בעטיית החוזה?

ו) בדו"ח המבקר נזכרות שלוש דירות אחרות שנרכשו באותו זמן בערך. אולם חסריה הפרטים על המריכי הרכישה, על הקומה בה נמצאות הדירות ועל האביזרים. האם אפשר לקבל פרטים אלה?

ז) האם אפשר לראות התיקים של ההערכות?

ח) מהי יסוד המבקר את הדו"ח על דירות אשרד?
ט) כיצד קרה הדבר שענין שגדון כהן לא נמצא את בטויו ולא בכלל בדו"ח מבקר המדינה מספר 6, למרות שהדירה נרכשה במסמכי 1954, מידוע הדבר בתקופת הדו"ח?

י) מבקר המדינה כותב בדו"ח שלו על עסקיה של עובדי המדינה עם המדינה ומסק' כמה הלכות. הייתי רוצה לדעת לאיזה סקריה הכוונה בוסף לסקרה של "נהלרות"?

שר המוצר ל. אשכול:

נדמה לי שמכירת הדירה היתה לפני שמבקר המדינה קבע הלכות.

י. גורדי:

מכירת הדירה נעשתה לפני דו"ח מס' 5 של מבקר המדינה, אבל לעומת זאת אחרי סקריה שמבקר המדינה כתב עליהם בדו"ח מס' 5. אבל נכון מה שמסרת, כי לא יכולת לדעת מה יכתוב המבקר בדו"ח מס' 5.

שר המוצר ל. אשכול:

אני רוצה להפנות תשומת לבך שגם לאחר שמבקר קבע הלכות יש סטטוס כיווד להתישבות.

י. גורדי:

מי הם עובדי המדינה המחרמים שעיתם עליהם הוצעה לייעץ לשר המוצר העניין זה ולא יעזו לו להטעם מסכירת הדירה הזאת דוקא למדינה?

מה דעתו של המבקר על המכירה עכסה, והאם עיסקה זו - בהתחשב עם העובדה שזו דירתו של מר אשכול - היא כותרת או בטורה?

היות ושאלתי שורה ארוכה של שאלות, אני רוצה לציין כי בטום שאלה לא היה רפז ספר אשכול באיזו שהיא צורה או באיזה שהוא רגע שהף לאיזה שהוא יתרון כספי בהשוואה לערך הרכוש שהיה סכר למדינה.

ח. אריאב:

בעתונות פורסם כי הדירה שנמכרה נרכשה במחיל אחד הסופספים. אני רוצה לשאול מה החליטה הממשלה ביחס לדירות שרד. אני מבין שאדם שיש לו דירה בתל-אביב או במקום אחר שהוא צריך לעבוד בירושלים, צריך לתת לו דירת שרד. אבל

בשאלה האם המסלול החליטה שגם שרעט סגור בקביעת הירושלים,
צריך לקבל דירת סדר?

הינר י. גורדי:

עכשו אנו עוסקים רק בדו"ח הסדר.

ד"ר טרומס:

בין השאלות היו כמה שאני מניח ששר המוצר יסיב
עליהן. על כל פנים אני אינני יכול להגיד כמה
זמן עבר מהרגע שבו עזב שר המוצר את דירתו ובין הזמן שסגר אותה.
אינני יכול לענות על השאלה אם נעשו מתכנים לפנות קונה אחר, וגם על גודל
הדירה שר המוצר יותר מוסמן סגור למסור אינפורמציה.

לעומת זאת אני יכול לענות על יתר השאלות.
ובתחיל בשאלה כיצד נעשתה ההערכה. אני שמח שעכשו נתנת לי ההזדמנות
לסדר אינפורמציה על הפרטים, ואלה היו הפרטים: לאחר שהמערין קבל את
החלטה לעשות את ההערכה...

י. גורדי:

האם היה רק מערין אחד?

ד"ר טרומס:

יש רק מערין מסלולי אחד ושמו אלטן, הוא כפוף
למשרד הסטפטים, והוא קבל את החלטה לבצע את ההערכה.

י. גורדי:

סמ?

ד"ר טרומס:

מנגף סקרעני הסדינה. הוא סלח את עוזרו לדירה,
ובדומי היה ידוע שזו הייתה דירתו הקודמת של שר
המוצר. והוא סלח סכתב קצר אל מנגף סקרעני הסדינה ב-22.6.54 והוא היה כתוב
שהוא מערין את הדירה-בל הארון המהגובי עליו הייתה הערכה סיוודת- בסך
של 21 אלף לירות, והוא הוסיף שקשה לדייק בהערכות מסוג זה והמחיר הסופי
צריך להקבע על ידי מו"מ. הוא סתב: ברמה לי סמטיה מהמחיר הגל בגבולות
של 5-7 אחוז מפוריח.

אני שאלתי את הפקיד שהיה אחראי לספור בענין מה
עסה אחרי שקבל את הסכתב, ובסיוחך האם הודיע למכור על ההחלטה. אני רוצה
להעיד שבדרך כלל זה מקובל שהמערין נותן למשרד המסלולי מידע סמגרת למו"מ
כי בדרך כלל הצד שכנגד אינו מסכים להערכה. קבלתי תשובה ברורה: בודאי
לא, אנו הודענו אך ורק את המחיר של 21 אלף לירות. אבל המוכר לא הסכים
למחיר זה. אינני יודע אם היה זה שר המוצר בעצמו או היועצים שלו.

י. גורדי:

זו אינפורמציה של ארזי?

ד"ר טרומס:

לא, של צפריד מנהל הלסכה הירושלמי של המנגף,
והוא היה מוסמן לענין זה.
לכן, במסגרת הדיונים על המחיר הסופי התקיימה ישיבה
נוספת בה השתתפו הנציג של המערין מר פפרטן וזרניצקי, העוזר של אלטן
סטיבל בענין, והתוצאה של הדיון הסחודס הייתה, שהמחיר הסופי נקבע בהתאם
להוספה של הסכתב שהזכרתי; זאת אומרת הוספה של 7 אחוז בערך.

הארון הוערך ב-1600 לירות, ואחר כך נספר לשופט
לידאו שנכנס לדירה.

אשר לדירות מרכישתן הזכרתי לכם הערות, קשה
לי להגיד את התאריכים של כל רכישה ורכישה. במסגרת הדו"ח על דירת הסדר
שאני מכין ומקווה למסור אותו לוועדת הכספים בשבוע הבא, אתן את התאריכים,
אבל למעשה זה היה בערך באותו זמן, כי כל הרכישות הללו היו במסגרת רכישת
דירות הסדר, והן החליטה הממשלה למסור דירות סדר גם לסופסיה שעברו לירושלים.
אבל אחרי זה היה החלטה קצת שונה של הממשלה. אני ממסור את הפרטים בדו"ח
על דירות הסדר.

ח. מריאב:

האם השופטים הסלטיה סכר דירה?

ד"ר טרומס:

כן.

העובדה שקניית דירה זו על ידי המדינה לא הופיעה בדו"ח מס' 5 בזה בגלל זה שבתקופה זו הגקורת לא טחלה בתוכן שטח בעניינים אלה, ולי לא היה ידוע על הפרה. כידוע הצבור התחיל לסתל בזה רק ברשמי שנה זו, אשרי שבוצעה ההעברה.

ונאמר לשאלה, למיזה מקרים אני סתיחס בדו"ח 5 כשהבנתי דעתי שיש למנוע עסקות בין המדינה ועובדיה, מתוך המקרים שבדו"ח בדו"ח זה היה בתחום של נכסי דלא בידי רק ענין בחלונות שהזכרתי, הזכרתי שם מקרים של עובדי מכס שאסור להם להשתתף במכירות פומביות, ופרק אחר לבטרי נוגע לעובד בית הספר, מקרה שאפשר להשוותו למקרה הנדון הנה אך ורק מקרה בחלונות. הנוסח מושפע מולי על ידי העובדה שהיו לפני כן מקרים שבהם נשמלת לדעתי על מקרים יהיה בהם מיזה דמיון לענין הנדון, ונאני נקטתי באותה עמדה שכמה לידי בסו"ח בדו"ח, ולא הייתה לי סיבה להזכיר מקרים אלה כיוון שדעתי נתקבלה על ידי השופטים.

ועכשו אני מביע לשאלה הסופית של פר' בדר, אם לפי דעתי העיסקה היתה סותרת או מסודרת? השתדלתי לספור לועדה הכספית בדו"ח שלי את כל הסיקולים שהיו בענין זה. הצבעתי על העובדי לכי דעתי הכרחי הוא להביע לידי מצב שבו לא תהיינה עסקות בין המדינה ובין עובדיה. הצבעתי על הצורך שבדורות בכיוון זה יתגבשו. הצבעתי על העובדה שכלל כזה בלי ספק חל גם על השרים. אבל להגיד אם העיסקה סותרת או מסודרת, זה אפשרי רק במקרים שהנדרשות כבר נתקבלו על ידי כולם. אני בלחמתי למען מקרה זה, אני חושב שהתקדמנו. אבל על השאלה; אם עיסקה זו סותרת או מסודרת, בניסיונות אלו אי אפשר לענות.

ס. דייווין

המושב עיסקה הוא כל כך רחב שמן ההכרח לזכיר לו צורה מסויימת. מה זו עיסקה? נשיא המדינה מסתמך בכטעל הבניה בחסכון, האם זו עיסקה? נביח שפקידי המדינה ירצו לחסוך בדרך זו דירות בשביל בניהם ונכדיהם, האם זו עיסקה? הוא מדין לנבי ההתישבות; לכן אני חושב שאנו צריכים להגדיר ביתר בהירות את המושג עיסקה.

א. בריד

במע"ף 3 של דו"ח המבקר כתוב שלקניית קדמה ההערכה ג-22,6.54. במע"ף 4 כתוב, שהדירה נמסרה לרשות אגף מקרקעי המדינה ב-4.10.54 וההעברה נעשתה ב-30.5.56. דו"ח המבקר המדינה מס' 5 יצא בדצמבר 1954. האם לפי דעת מבקר המדינה, לאחד שהופיע הדו"ח שר האוצר היה צריך לבטל את החתימה על החוזה או לא?

היו"ר בורי

לדבריו של פר' דייווין, נכון שהמושג עיסקה מורם את האוצר, כי הוא יוגק מהשדש עסק. אבל אם נהדבם זאת לשמה אחרת, זה יצרום פחות את האוצר. אם נרצה להגדיר בדבר נמסר שאני הקונה מים מן המדינה עושה עיסקה עם המדינה, אבל מינבי יכול שלא לקנות מים מהמדינה. אבל למעשה הכוונה היא לדבר מצומצם יותר, כאשר לעובד המדינה יש נכס והוא מוכר אותו למדינה. אני חושב שגם בזה אי אפשר לעמוד. יכול להיות מקרה שלעובד מדינה יש דירה המתייחסת לגן ילדים, ופונדאקים לרכוש אותה בשביל בן הילדים. אבל מכיוון שהיא רכוש של עובד מדינה אי אפשר יהיה לרכוש אותה. לדעתי כגון יש צורך במסייגים מסויימים, אבל הלכה כזאת אי אפשר לקבוע כי לא יוכלו לעמוד בה.

ד"ר סוזס

כאשר אני עומת מני שאלה זו היתה בידי האצט חוק שירות המדינה שבצורה כללית מחד יובאת בהחנחה שאין עיסקות סותרות. אני מצדי הבנסתי מיד הגבלה אחת, ועשיתי זאת על יסוד הנוסח של חוק מבקר המדינה, שם כתוב שה אסור למבקר המדינה ולעובדי משרדו העוסקים בגקרת, ושם באופן נבון מחד כתוב: אין עיסקות סותרות פרט למקרה של שיכון או התישבות. אני משוכנע שגם במקרים אחרים יקבעו שיש להשתמש בעקרון זה, במיוחד שלעסקה חסר האופי האינדבידואלי.

חוז' מזה אני חושב כמר בורי שיהיו מקרים יוצאים מן הכלל שבהם יהיה זה נכון לקנות או למקור נכס. אבל למקרים אלה דרשתי ונאני דורש בסחונות מסויימים שהפקיד הנוגע בדבר לא יספיל בענין.

ש. ר"י:

בניח סקרה שמנהל מחלקה סטרוימט בבאר שבע
והוא מועבר לירושלים על פי דרישת המדינה,
קונים ממנו את הדירה, אחרת אינו יכול לעבור לירושלים. זה נותר או
מסור?

ח. רובין:

אני רוצה לשאול את הבקר המדינה, האם מקרים
כאלה אינם עשויים לשמש פתח לשחיתות ספקיד
ירצה לעבור לירושלים כדי לטכור את הדירה, והאם לא מוטב לקרוע אות
ולתמיד שמין קניות וטכירות כדי למנוע כל אפשרות של שחיתות?

ד"ר טרנר:

יש הסדר רצוי ויש הסדר מפלגי בתנאים סטרוימיים.
ההסדר הרצוי הוא שפקיד יעמיד את דעתו לרשות
המדינה ועל סמך זה המדינה חייבת לדאוג לו לדירה במקום אחר. כאשר אני
עברתי מתל-אביב לירושלים עשיתי כך. אבל אפשר לתאר מקרים שזה אינו גורם
אי-צדק, והוא אפשר לבדוק אם הנסיבות המיוחדות מצדיקות את רכישת הדירה.
אבל במקרה זה חשוב להפעיל את הבטחונות המיוחדים שהחלטה על כך תהיה
בדרג גבוה מאד ולפקיד לא תהיה על כך כל השפעה.

אשר לשאלה אם יש המוצר חייב היה לבטל את העסקה,
צריך אני להגיד שמעולם לא חשבתי על אפשרות כזאת, כי היה מיותר בלתי-
מציאותית.

שר המוצר ל. אשכול:

אני רוצה לבטוח לענות על כמה שאלות. דווקא
שהדירה עתה ריקה 2-3 חדשים. הענין היה ידוע,
כי אני זוכר שקבלתי הצעות מספרדי מכירת דירות. 2-3 חדשים לאחר שיבטתי
מכירה זו ועברתי לדירת הסדר, מכרתי את הדירה. ברתי בדירה זו כשנה
וחצי.

ועכשו כמה מלים מסביב לענין. לא תכנס לבירור
השאלה אם טוב לפזור דירה למדינה. אני מתאר לי שהבירור יתקיים ודין
על מסקנות המבקר. אבל אני רוצה להגיד שבימים אלה קבלתי מכתבים רבים,
קבלתי מכתב טאדס, שאני בטוח שדעתו - מנקודת מבט השכלתו הכלכלית - היתה
מתקבלת על סך בדר. והוא פוזעזעזע; הוא כתב לי כי אינו רגין עם המהדרל
בין זה ובין קניית כרטיס נסיעה ברכבת. אם על חסדות מבוטס הענין, יחסרו
סהקונדוקטור יתן לך מקום יותר טוב, במחלקה הרגסוונה במקום המחלקה השניה.

אם שמתם לב, הרי אמרתי בכנסת שאני מטעור
ולא עלתה בטוחי המחשבה שמה יאסרו. אני בתלה בדבריו של מר. בדר שבכל
השאלות ששאל אין תפ-צל של רחז שהדבר נעשה מתוך רצון של הנטח המדינה.
אני יודע שלדירה נתן מחיר של 24-25 אלף לירות. אני לא רציתי להתעסק
עם מתווכים וטפחתי שבאו ווארו ירוצים לקנות את הדירה. אמרתי לעצמי:
במקום שאני מסכור את הדירה באמצעות מתווך והמדינה תקנה את הדירה באמצעות
מתווך, ייעשה הדבר באופן ישיר.

אולם השאלה היא אם בכל סקרה, רגם בסקרה זה
אנו נוהגים לפי הפרינציפ של "אדם לאדם הוא זאב", ובכל הזדמנות תוקעים
סכין? אילו ידעתי שזהו הטעם, לא הייתי עושה זאת.

כבר קבע הבקר המדינה שהמדינה היתה זקוקה לדירה
זו. אני ידעתי על כך. בא מלי האיש ואמר שהוא רוצה את הדירה. ואסתבר
שלפני כן טיפל ב-6 הצעות אחרות.

אני מודיע לוועדה - את הטעריך המשלתי לא רגיתי
בעיני. ישבתי פעם אחת בישיבה עם אלמן. השאלה אם, אם הדירה היתה בחוזה
למדינה או לא. אני אומר - היא היתה בחוזה, והרגייה שקנו בחוקו זמן לירות.

ואשר לשאלה מי קבע את המחיר, כבר אמר המבקר
שהיו שלושה מעריכים. והיו שלושה מעריכים כי היו כאלה שאמרו שאני
יכול לטכור את הדירה ב-24 אלף לירות. אמרתי: יהיו שלושה. אני מתיחס
באמון מלא לשר זגני ובקסתי שהוא יטפל בזה. אילו מכרתי את הדירה לטיסהו
אחר היה טקום להגיד: שר המוצר טכך את הדירה לקבלן פרטי ובולי רחז
לו בעינייה. אם אנו חייב על פי הפרינציפ של "אדם לאדם הוא זאב" יש
סק ם לזה. אני נזכר כמה שאמר פה המנוח ויצמן: טוב לשרת את המכור כאשר

אתה יכול להיות בלתי-תלוי לגמרי, אחרת אין לזה גבול ותמיד אפשר יהיה להגיד איזה דבר.

בענין נחלאות אני שמח שאני אומע דברים אלה מפי חברי וידידי דין. אינני בטוח אם לא היה זה בתקופת ערב הבחירות שלא יכולתי לשכנע את מר ברר, שבמדינה בה קיימת שמטה כזאת ופחסוד באנטיה הינדעים לעבוד בחקלאות, אם יש קבוצה של בחורים העובדים במוסדות ורוצים הלואה של 50 אחוז כדי לעבד את השטחים - יש לאמסר להם את הדבר. אני בטוח שאילולא היתה זו תקופת הבחירות היינו דנים על כך ביתר שקול דעת וסקט. יתכן שהיינו טוטימים כשה סייגים, אבל בסוכו של דבר היינו או רים שזה מתקבל על הדעת.

אשר למספר החדרים בדירה, בדרך כלל הדירה סורכבת מ-4,5 חדרים אבל פעם הופיעה ידיעה שיש בה 4 חדרים ופעם 5 חדרים, כי מסני חדרים עשו חדר אחד.

לי נדמה שלאחר כל הדברים ועדת הכספים היתה צריכה לטיק מסקנות בולטות יותר מאלו של המבקר, כי זו דרכו של המבקר - לעמוד על פרטיה, נדמה לי שאני זכאי לבקש מועדת הכספים שתגיד דברים משוטטים וברורים לענין זה, ו

הי. ה. גוריי:

אני רוצה להציע הצעה לפיכום. בעתונות אינם חדלים מטפל בבעיה זו ערב ובקר. ונוצרה הוויירה כאילו הענין לא נגמר. מכיוון שכך מחובתנו לכנס משהו אני רוצה את בריח התיכון של הדו"ח בסעיף אחד האומר: "על ידי קנייה זו רכש הגוף מקרקעי המדינה נכס, שהיה דרוש למדינה. הקניה נעשתה אחרי הערכה על ידי המערין המוססד. אין יסוד להניח שקונה פרטי היה מסלם לפיכום חזיר יותר נמוך או שהמדינה היתה יכולה לקנות דירה מתאימה בטחור יותר." זהו סעיף שנוגע במיטריין לענין.

בעמוד 5 יש פיסקה נוספת השייכת לענין העיקרי ולא במיטריין: במקרה יוצא טבול הרגיל שבו אי אפשר לסנוע עסקת שר הנוגעת לתחום סמכותו, יש למצוא צורות לפסירת הטיפול בענין לגורם מוססד, שידאג שהעיסקה תבוצע בלא חשש של מטוא פניה.

ברור שבמקרה זה לא היה מטוא פניה, ולכן אני מציע לצרף את שני הדברים - פסקה אחת הנוגעת במיטריין לענין וסיפא של פסקה ג' האומרת שצריך לקבוע ערובות שלא יהיה מטוא פניה. על יסוד החטר שהוגש לנו התברר שלא היה מטוא פניה. כיוון שכך ועדת הכספים יכולה לעבור לסדר היום מתוך ציון שתי פסקות אלו. זאת הצעתי לועדת הכספים.

ה. רובין:

אני חושב כי הדבר הנצוי ביותר הוא לומר, כי ועדת הכספים דנה בדו"ח של מבקר המדינה ורשמה לפני דו"ח זה.

י. ברר:

אני חושב שאסור לנו להעביר את הענין האותו שטח שהוא שייך לו לטטה אחר שאינו שייך לו, והוא אינו שייך לטטה של הערכת הדירה, והוא אינו שייך לרצון להשיג יתרונות שמעל ליתרונות הרגיל שכל סוכר מתר לו להשיג. הענין העומד בפנינו הוא הענין המספטי - הפורמלי והקונסטטוטיוני שכוונתו לא רק להנוע סימוס לרעה אלא לסנוע גם אורירה מעורפלת שיכולה לערער אמון האבור במדינה ובממשלה. אני חושב שלא יתכן שיעשה מה שקוראים לתורת המספט "חוזת עם עצמו", כי חוזת עם עצמו יכול להיות מוסדונה, יכול אדם להיות אפוסטרופוס ולעשות חוזת עם עצמו בתור פרט. אני חושב שהעמחה שנעשתה על ידי מר אשכול היא בבחינת "חוזת עם עצמו", כי למעשה אין הגוף מקרקעי המדינה, יש מסדר האוצר. מכירה זו יצרה מצב מספטי בלתי ברור, ואין זה בריא שלעובד מדינה יש תפקיד במכירה כזאת, כי עובד המדינה הוא אדם ויש לו יחס לשר שלה. וטי יכול לדעת מראש שהעובדה שהסוכר הוא השר אינה יכולה להשפיע על עובד המדינה? לכן אני חושב שמבחינה זו חובה היתה על

שר האוצר להסנע מטכירה זו, מפילו במחיר נכון ואכילו כאור היה שיקול
טזה יועיל למדינה. כל השיקולים האלה אינם יכולים לעטור נגד השיקול
היסודי מטכירה כזאת בין שר לוי ואטכול ושר האוצר - אסורה. אף אחד אינו
אוטר שיש בזה פגם מוסרי, אבל יש בזה פגם פוליטי ופגם מבחינת הסדר
הטוב במדינה, בודאי שר אטכול לא סם לה לצד זה של הענין. אני בטוח
שאילו היה חושב לרגע שיהיה דיון כזה בוועדת הכספים, לא היה עושה זאת.
אולם יש גם אחריות לאספה בלא-יודעים, ואם אין זו אחריות משפטית, הרי
זו בודאי אחריות פוליטית.

ואינני מקבל את הסברה שזה היה טוב יותר מאשר
אילו סכר שרהאוצר את הדירה לקבלן פרטי. השר עשה כל מיני דברים עם
קבלנים פרטים. הוא קנה דירה אצל קבלן פרטי, הוא לקח הלוחה בביצור
ובבנק האפוזיקאי. הוא היה טנהל מחלקת הכספים של הסוכנות שהיא הטמונה
על בנקים אלה, כי היא מחזיקה ברוב הסכומים. אני רחוק מלטעון דגריה כאלה,
אבל, מדוני, אל תקבל סברות כאלה ואל תספוך עליהן.

אני זוכר שקפלו הסכום, כאשר בתו סייעה את ליטודיה
כלנדון והיתה לו כוונה לקבלה בתור מזכירתו הפרטית, בא פנה לשר רפפור
טפ"ס, לרוקח שהציונים הכלליים ואלי וביקש עצה, אם דבר זה מתקבל על
הדעת או לא. כולנו אמרנו שזהו הנוהג שמזכיר פרטי לוקחים מתוך הטמפה,
ואין לנו שום ספקות לגבי הדבר. אני מספר זאת כדי להוכיח את סידת
זהירותו של שר קפלו. כאשר שואלים לעצותי, אני מסיב בכנות. ואילו היית
שואל אותי הייתי אוטר לך שלא לעשות זאת.

שר האוצר ל. אטכול: אבל בכדי שאטאל זאת צריכים היו להתעורר אנלי ספקות.

י. בדר: אף אחד ממותם מבטיח שהיו מסביב לענין לא בולד
בו ספק ולא היה לו די יחס ידידותי אפתי שיגיד
לך - אל תעשה זאת שמה יאמרו? שר אטכול, אתה עברת על סידת הזהירות,
ועברת עליה מתוך אי-זהירות.

אבל אם יש כוונה להתאחד על הצעה אחת לשם שלום
כית, אני חושב שהצעתו של שר רובין תוכל לאחד אותנו.

ח. אריאב: אני רוצה להזכיר לוועדת הכספים שכאשר התעוררה
השאלה על ידי שר בדר אשר דרש לפנות למבקר הסדינה,
הסכטנו והחלטנו כולנו שלפני שנפנה למבקר נשטע את שר האוצר ואז בחליט
אם לפנות למבקר. הסכטנו שהדבר לא יתפרט בעתונות, אך לצערנו הוא
התפרסם למחרת. בינתיים פנה שר האוצר למבקר הסדינה. ועלי להגיד שכל הנקודות
שעמד עליהן שר בדר כלולות בדו"ח המבקר, הוא ניסה אותם בצורה ברורה מאד.
מסוים כך, בטסיבות אלו, אני חושב שאיננו צריכים להגיד יותר מאשר
אוטר הדו"ח.

שר האוצר ל. אטכול: מותר לי לשאול בנוכחות מבקר הסדינה : האם היה
פה מסוים פניה או לא?

ח. אריאב: לא היה.

שר האוצר ל. אטכול: אם כך; צריך להגיד זאת במלים ברורות.

ח. אריאב: אני חושב שגם בעתונות לא נרמז בטוח מקום שהיה
פה מסוים פניה. לכן אני חושב שהרבה יותר נריא
לענין לשר האוצר ולכולנו שאנו בטסוך ידינו על דו"ח מבקר הסדינה כפי
שהוא, ונעבור לסדר היום.

א. בהיר: לי קל לסמוך ידי על דו"ח המבקר לאחר תשובתו
על השאלה שהצגתי לו. ואני יכול להסתמך בהצעה
שהועדה רשמה לפניה את הדו"ח ועוברת לסדר היום. אבל נדמה לי שהיה זה
נכון אילו הועדה היתה מתאחדת על עוד פסקה אחת, יעייסקה זה מראשיתה
ועד סופה היתה בונה-פידה.

ז. סרנזאייב: אני חושב שיהיה זה פגם שיפגע בשר האוצר.

י. הפרטי:

אני רואה חובה כלפי המדינה וכלפי סר האוצר, שכל ההסמכה שהיתה על סר האוצר תוסר. אני חושב שאין זה ענין פרטי של סר האוצר, ולא ענין של המדינה כולה. לכן אנו מריכים לומר, נוסף לדו"ח המבקר, שועדת הכספים בדקה את הענין ואינה רואה בו כל פגם.

ט. דיון:

אני רואה בהצעתו של סר רובין אמירות של טסטוס הענין, כי הקוראים לא יתפסו מה בדיוק כתב מבקר המדינה. לאחר שועדת הכספים דנה בענין וביררה את הדברים היא מריכה להגיד דברים ברורים. לכן אני מקבל את הצעת סר גורי להוציא מהדו"ח 2-3 מסמכים ולפרסם אותם.

הגור י. גורי:

לא עלה על דעתי שהצעת לא תקבל. אילו עלה על דעתי, לא הייתי מציע אותה. נכון מה שאמר סר דיין לגבי הצעתו של סר רובין, יש בה טסטוס, כי הקהל אינו קהל של סנהדרין, בייחוד שיש עתונות ויש רצון רע ויש רסעות בענין זה. אין זה דיגנטי מה שאנו עושים, ותסלחו לי על המלים הקשות, אבל אין בזה הגינות. לאחר שהדו"ח אומר את העיקר שלא היה טשוא פנים, צריך לומר זאת לצבור. בסוגן שקטה לי לקבל הצעה ברוב דעות, כי יאמרו שההצעה הועברה על ידי חברי מפלגתו של סר האוצר. אולם אנו עוסקים פה בדיקת עדיבה מחד. אני אומר במפורש שאין זה הוגן לסכם כך. הנקודה המרכזית והעיקרית היא - האם היה טשוא פנים בענין זה או לא. לא היה טשוא פנים ואת זאת צריך להגיד לצבור. ואני מצטרף שבניגוד להצעתי שהיא הגיונית באה הצעה הטסטוסט את הענין. לא הייתי רוצה שבענין זה יקבל הצעה ברוב דעות.

פ. חזני:

אני סבור שכולנו היינו מחייבים סיכום מה אחד, ומאחר שאני חושב שברגע זה לא יתקבל סיכום פה - אחר ד, הייתי מציע להטיל על ועדה קטנה להכין נוסח שיתקבל על דעת כל הועדה.

ז. סוזנאייב:

אני מסתוסם על הנוסח ראש שביטח לתת ציון לחברי הועדה על הגינות. אני חושב שהוא פגע באחרי הועדה, על כל פנים בי הוא פגע. לאף אחד אין זכות לטעון שכל ההגינות שמורה רק אצלו.

היו"ר י. גורי:

לזה בודאי לא התכוונתי.

ז. סוזנאייב:

איננו יושבים כאן בתור אנשים פרטיים. זוהי ועדה פוליטית שבה יושבים נציגי גופים שונים.

אשר להצעתו של סר גורי, אני חושב שהיא פוגעת במבקר המדינה. אנו דנים היום על דו"ח של המבקר ולא על פרטי הפרטים של המעשה. לכן כאשר אנו התייעצנו אחרול בסיעה באיזו עמדה לנקוט, חשבנו שהדרך הטובה וההוגנת היא שהועדה תחליט שהיא סומכת ידיה על דו"ח מבקר המדינה ותו לא. אני חושב שלכבוד הענין, לכבוד סר האוצר ולכבוד מבקר המדינה הוא שאנו באשר את הדו"ח או בקבל אתו לתשומת לבנו ובזה נבטור הענין.

ח. גרינב:

נדמה לי שדו"ח מבקר המדינה עונה גם על ענין טשוא פנים. ולכן אפשר להחליט כי הועדה סומכת ידיה על הדו"ח ואפשר לצטט פסקה 1 והפסקה המדגרת על ההסדרים הכלליים.

הז"ר י. גורי:

אני לא הכנסתי את השאלה לסדר היום, כי חשבתי שאין צורך בזה. אנו לא פנינו למבקר המדינה. הוא המציא לנו דו"ח ובאותו יום היה דיון בכנסת וראש הממשלה נתן הסבר. אסגתי שבזה נבטור הענין. ביטיבת ועדת הכספים ביום ב' שלאחר זה דרש סר בדר להכניס את השאלה לסדר היום. ואני אסרתי שאינני יודע אם אנו מריכים לדון בזה, אבל אם יש דרישה לדון, אינני מתנגד. אם חשון לדון, היתה סטרה מסויימת. איננו עוסקים רק בענין פרוצדורלי. הצבור נחכה למסקנות. השאלה היא מה הן המסקנות? יש זכות לסר האוצר לדרוש שועדת הכספים לומר דברים ברורים אם היה טשוא פנים או לא. לכן אסרתי שהגינות מחייבת לומר זאת, ובזה שאסרתי

זאת, לא חלקתי ציונים לחברי הועדה. לא אטול לעצמי את הזכות כיושב ראש לומר זאת, גם כפרט אינני אומר זאת, ובייחוד לא כיושב ראש. אני אומר שיהיה זה טיב חוסר הגינות אם לא נאמר מה שאומר מבקר המדינה בסעיף 1. ואם לצטט, צריך לצטט סעיף 1. אבל לא יותר מזה, כי הדו"ח בתפרסם. ביתר הטקנות נאמר שההסדרים הפורמליים לא קרומו. זה ידוע. מה שמעניין כרגע את הצבור זו השאלה אם במקרה זה היה פגום פנים, וזה אסור שלא לומר. אינני יודע מדוע מסבכים את העניין ומדוע מציעים הצעות שיש בהן פגום טכני.

ה. גורני: יש לי הצעה לסדר. היות ואני רואה זמין סיכויים לקבל עכשו הצעה פה אחד, אני מציע לדחות את

הסיכום למעשה-טעמים.

היו"ר י. גורי: אני מוכן לקבל הצעה זו.

י. בר:

אם אני נוטה להצעתו של מר-רובין בלי תוספת, אני חושב שאני עושה צעד מדחיק לכת כביורן-עטרה. לאינני לא בטוח אחוז עמיתי. אפשר לעשות אחרת, אפשר להוציא פסוק זה או אחר מהדו"ח ולהדגיש אותו. זוהי לפי דעתי הצעתו של מר גורי. אבל עניינה אינו בזה שהיא מצטטת פסוקים מדו"ח המבקר אלא בזה שהיא מצטטת פסוקים באופן סובייקטיבי, ואם נלך בדרך זו, כל אחד יצטט פסוקים אחרים. בכדי שלא נלך בדרך זו, אני מציע לקבל את הצעת מר רובין.

היו"ר י. גורי: בעקבות ההצעה שהועלתה אנו דוחים את הסיכום בסעיף זה, ועוברים לפעוף הבא בסדר היום.

(המסך הישיבה נסגרה אד)

אישור צווים לפי חוק לעידוד חמכון (ערבות למלוות והנחות
ממס הכנסה) חש"ז - 1956.

(מכתבו של שר האוצר ליו"ר ועדת הכספיה מתאריך 10.4.56)

היו"ר י. גורי:
בעת הדיון על סעיף ד' במכתבו של
שר האוצר נחעוררה השאלה, האם האפשרות
ליהנות מיחידות פרדס בנות חמשה דונם פתוחה ומובחנת לכל פועל במושבה,
ללא הבדל השתייכות למסגרת חברתית זו או אחרת. סוכס שנציגי האוצר
ישיבו על כך בישיבה הנאה.

מר שחנר:
לאחר הישיבה היה בירור עם באי כח המפעל
ואכן הוברר, שתינתן אפשרות לכל פועל
במושבה, בלי הבדל השתייכות למסגרות החברתיות, להצטרף בתנאים
שווים למפעל.

מ. חזני:
היתה גם שאלה בקשר להפרדה, באם יצרו
בק פועלים דתיים, מתוך החשש של עבודה
בשבת.

מר שטנר:
אנשי המפעל אומרים שיש להם הבנה לצורך
זה, אבל ביצועו הלכה למעשה ייבחן לפי
מספר הנרשמים בכל מקום ומקום.

מ. קלמר:
אני מציע כי בחוזה בין הממשלה לבין
הקבלנים יובחח שלא תהיה עבודה בשבת.

א. הרצפלד:
במידה והפרדסים יהיו מעובדים על-ידי
החברה - הובטח במפורש שלא חזה עבודה
בשבת. במידה והח יעובדו על-ידי הפרט - אינני סבור שאפשר יהיה להתערב.
משאלתו של חבר-הכנסת חזני נתקבלה ויחחשבו
בה.

מ. חזני:
חשובה זו מניחה את דעתי, ואני מציע לאשר.

מ. קלמר:
אני בכל-זאת מבקש שהדברים ייאמרו בחוזה
בין הממשלה ויכין-חק"ל.

היו"ר י. גורי:
אני מבקש להסיר את ההצעה. את המסרה
יכול חבר-הכנסת קלמר להשיג גם בלי זה,
ומצד שני - אי-אפשר להכניס פסקה בדבר השבת בכל תכנית, הצעה או משא-ומתן
שנידונים בוועדת הכספים. חוקי המדינה צריכים לדאוג לכך שהשבת תישמר
בתחומים ובסייגים מסוימים, ואין להפוך את הדיונים בוועדת הכספים
למכשיר של הגנה על השבת.

מ. קלמר:
אין לי כל כוונה להכניס למל דיון את
בעיית השבת, אלא לגופו של ענין. כאשר
הממשלה מוסרת לחברה כמו יכין-חק"ל פרדסים לעיבוד - היא חייבת להכניס
סעיף בדבר איסור עבודה בשבת.

מר שטנר:
הממשלה לא מסרה את הפרדסים ואינה
מוסרת פרדסים במסגרת התכנית לעיבוד
ליכין-חק"ל. היוזמה באה מצד הסדרות הפועלים החקלאיים, שהתקשרה

למטרה זו עת יכין-חק"ל לביצוע תכנית חסכון מסוימת. התכנית הובאה לפני הממשלה, ועל-ידי הממשלה מובאת לוועדת הכספים כדי לתת הנחות במס הכנסה לתכנית זו, לפי חוק לעידוד חסכון. ועדת הכספים מתבקשת לאשר הנחות אלה. הממשלה לכך אינה צד שמוסר עבודה בקבלנות או בצורה אחרת מתקשר עם חברה.

היו"ר י. גורי :
החשובה אינה ממין הטענה. חבר-הכנסת קלמר מאיע שנתנה את הפטור בכך, שבחוזר בין הקבוצה שתמסור את הפרדסים לעיבוד לחברה יוכנס סעיף בדבר איסור עבודה בשבת. משום כך אני מתנגד להצעה, כי הוא רוצה להכניס אותנו למסלול שאיננו יכולים לקבלו בשום אופן. אמרתי שהוא יכול להשיג את המטרה בדרך אחרת ולא צריך להפליג יותר מדי רחוק, כי בכך הוא רק מחטיא את המטרה.

הוחלט לאשר את סעיף ד'.

סעיף ה'.

מר זגגי :
במכתבו של שר האוצר נמסרו פרטים על תכנית חסכון של בנק לדיסקונט. היתה גם הסכמה לתכנית של הבנק הלאומי, שהכריז על תכנית חסכון "כוח". מלעמים מסוימים הבטחנו לבנק הלאומי שנקבל את הסכמת ועדת הכספים לשתי התכניות באותו זמן. אני מבקש להביא זאת בחשבון. בינתיים קבלנו תכניות מפורטות לחסכון מבנק הפועלים והלוואה וחסכון, אשר נביאן לוועדת הכספים בישיבה הבאה.

התנאי שהצגנו לבנק לדיסקונט היה, שהכספים המצטברים מתכנית החסכון צריכים להיות מושקעים בניירות-ערך שהממשלה סומכת ידה עליהם. בהתאם לחוזה, על בנק לדיסקונט להתזיק את הכסף או בבנק ישראל או להשקיעו בניירות-ערך, שהאוצר בשיתוף בנק ישראל קובעים. הבנק הלאומי לא הסכים לתנאי זה, והוא טען שלפי החוק הוא רשאי לעשות בכספים אלה כמו בקרדיטים אחרים. על נושא זה התנהל ויכוח ממשון שהסתיים רק אחר-כך.

בנק ישראל טען, שאמנם זה כאילו פקדון לזמן ארוך, אבל האפשרות שנותנים להוציא את הכסף לפני הזמן פוסלת את ההנחה שדורשה נזילות של מאה אחוז או קרוב לזה. הצעת בנק ישראל הייתה, ש-60% מכספי תכנית החסכון יושקעו בניירות-ערך ממשלתיים או שהם באישור הממשלה; 25% - יושקעו לפי הכוונת בנק ישראל, ו-15% יהיו חפשיים. האוצר לא הסכים להחלטת מועצת הבנק, היות והדרישה היתה שלפחות 75% מכספי תכנית החסכון יושקעו במטרות שהאוצר יקבע. על כך הגיעו אחר-כך לכלל פשרה, שאמנם אינה סופית עדיין כי הוטל על שר האוצר, נגיד הבנק וד"ר ברט לאשרה סופית, אולם היא איחדה את כל הגורמים האומרת - 60% יושקעו בניירות ערך; 25% - יימסרו בחנאים של תקציב הפיתוח ולאותן המטרות; 15% - יהיו חפשיים.

ז. סוזאייב :
האם הכוונה היא שכל בנק יוכל לפנות לציבור ולהציע לו להשתתף בתכנית כזו, או שכל בנק יהיה זקוק לאישור מוקדם? לאחר שקובעים את הכללים - האם כל בנק יוכל לפעול לפיהם, או שזה ענין למשא ומתן ביניכם לבין הבנק? (מר זגגי: כל תכנית טעונה אישור של ועדת הכספים) אני בדעה שיש להקנות זכות כזו לכל הבנקים וכן לקבוע תנאים שווימלגבי כולם, כי לא רצוי שבקשר לתכניות החסכון היווצר החחרות בין הבנקים על התנאים.

א. הרצפלד :
מדוע נקבעה הגבלה של 5,000 ל"י בטעיף 2(א) של ההסכם עם בנק לדיסקונט?

ידוע שהרביזת המכסימלית של בנק ישראל היא 3%. כיצד יוכל הבנק להגיע לטכומים כאלה שיאפשרו לו בחום חמש שנים לשלם את טכום הפקדון בתוספת טכום השווה ל-33/3% מסכום הפקדון בחור פרט חד-פעמי?

אד.

אני שותף לדעתו לש חבר-הכנסת סוזאייב, שהתנאים צריכים להיות שווים לגבי כל הבנקים.

ש. דיין: שאלתי העיקרית היא, כיצד ידע המפקיד במה לבחור כאשר מוצעים לו כל כך הרבה

האצות עם תנאים שונים?

האם לא רצוי היה, שהממשלה עצמה תוציא ניירות-ערך ואחר-כך תחלק את האחוזים בין הבנקים?

בהתאם למה נותנת הממשלה את הערבות?

מר זגגי: הממשלה אינה נותנת ערבות.

מ. קלמר: היות והממשלה אינה נוטלת עליה כאן כל אחריות מחד, ומאידך, היא מתכוונת לספוג את הכספים - ברור שלא צריכה להיות הפליה וצריך לאפשר לכל הבנקים להפעיל חכנית כזו.

אני בעד תנאים אחידים בין הממשלה והבנקים. לעומת זאת, התנאים שהבנקים נותנים לחוסכים צריכים להיות חפשיים להתחרות ביניהם.

א. כהן: מהו השיקול המכריע בהגבלת הסכום ב- 5,000 ל"י?

מ. חזני: אני מצטרף להעה שזכות זו יש להקנות לכל בנק, אלא אם יש סיבה מיוחדת לסרב לו. כדי להקל הייתי מציע - במידה והחוק מאפשר זאת - שהוועדה תקבל החלטה לפיה כל בנק שיפנה לממשלה ויקבל רשיון להפעלת חכנית כזו בתנאים המקובלים - ייהנה מההקלות במס ההכנסה לגבי הרבית המשתלמת.

אשר לגובה הרבית - אני מסכים לדעתו של חבר-הכנסת קלמר שיש לאפשר מידה מסוימת של החחרות, אולם עד גבול מסוים. אם הבנק ישלח רבית גבוהה לחוסכיו, בשעה שחלק מהכסף יושקע בניירות-ערך וחלק יבוא במקום תקציב הפיתוח, הרי שהוא בעד מעט הכסף החפשי יקבל אחוזים גבוהים מאד, או שהוא לא יוכל לעמוד בהחייסיותיו.

האם אותו אחוז שיופרש לתקציב הפיתוח יימסר באותם התנאים של תקציב הפיתוח?

אדם המוציא את כספו לפני שלוש שנים -

האם גם הוא יהנה מהפטור?

י. אפרתי: אני רואה בתכנית זו רווח רציני לבנקים. מדוע אין הממשלה מוציאה בעצמה ניירות-ערך ישר לחוסך, מדוע היא צריכה לעשות זאת באמצעות הבנקים?

ז. סוזאייב: נכון שתכנית זו תצא רווח רציני לבנקים, אבל יש בה ברכה רבה. הקהל שלנו אינו מחונך על ברכי קניית ניירות-ערך; הוא רגיל ללכת לבנקים, ובעקבות חכניות אלה יש ציבור גדול ההולך ומפקידו כספים בבנקים, וזאת יש לעודד.

מר זגגי: כל בנק יכול לבצע חכנית כזו, שהיא מותנית בשלושה דברים שהם זהים לגבי כל הבנקים: הפטור לא יהיה אחר ממה שאנו נותנים; השקעת הכסף תיעשה באותן האופנים; הרבית לא תהיה יותר גבוהה מ-6%.

הפטור וההנחות ניתנים רק לחסכון של

לפחות שלוש שנים.

בהתאם לחוק יש להביא לוועדת הכספים את התכנית על כל פרטיה ולקבל את אישורה לכך. האוצר לא יתנגד אם תתקבל כאן החלטה ברוח הצעתו של חבר-הכנסת חזני.

הבנקים הוכיחו לנו שלא רצוי לקיים תכנית אחידה עם תנאים שווים, היות ובציבור יש הלכי-רוח שונים. כמובן שיש כמה דברים עקרוניים, שאיכותם להיות אחידים, אולם בפרטים רצוי גיוון מסוים.

הדעה הרווחת באוצר היא, שאמיסיה ממשלתית אינה רצויה. כאן כל אחד יכול לקנות את נייר-הערך שהוא מעוניין בו מתוך האינטרס שלו ולהחליפו בבורסה כרצונו. לדעתי הממשלה משתחררת מעול כבד של חובות על-ידי האימיסיות שמוציאים גורמים שונים.

פטור ממס הכנסה על 5,000 ל"י, אילו אח מדובר על רבית של 6%, מהווה הנחה. מועצת בנק ישראל החליטה להגביל את הסכום ל- 2,000 ל"י מאותו הטעם.

מסתבר איפוא שהתכנית מביאה רווח לבנקים. את הפרטים הם משלמים כעבור 5 - 3 שנים, בעוד שהם מקבלים את הרבית כל חצי שנה, ואלה כספים שהם יכולים להשתמש בהם.

החסכונות הללו הם בלי ערבות הממשלה.

אותו חלק שיושקע במקום תקציב הפיתוח יהיה באותם התנאים של תקציב הפיתוח, כאילו הממשלה היא שנותנת את הכסף.

החוסך צריך להביא אישור מהבנק שהכסף היה מופקד לפחות שלוש שנים כדי לקבל את הפטור.

מר שמר:
חלק מהשאלות שנשאלו מקומו בדיון הכללי על דרכי החסכון ועידודן ולא במטגרת של תכנית חסכון מסוימת המובאת לכם. אני רק חושב שאחד הכללים צריך להיות הגשת תפריט ולא מנה אחת אחידה; לחוסך צריכה להיות אפשרות לבחור בין תכניות חסכון שונות. צריך שיש מספר כללים שצריך לקבוע, הן בנוגע להשקעת הכסף והן לשם הגנה על החוסך או הלווה בעתיד.

ח. רובין:
אין אנו מוסמכים לאשר את התכנית, כי ההצעה לפחות בשני פרטים אינה בהתאם לחוק.

בחוק מדובר על הנחה שיכולה להינתן רק אם הפקדון הוא לתקופה של שלוש שנים לפחות, וכאן מדובר על פקדונות שאפשר להוציאם קודם לכן. הסמכות ניתנה רק לשנים 1956 - 1957, ולכל השקעה שבאה לאחר 31 במרץ, 1957 אין אנו רשאים לפי החוק לתת הנחות, לא אנו ולא שר האוצר, וכאן מדובר על השקעות ותכניות המתחילות לאחר תאריך זה.

אינני מדבר על הצד הכלכלי של העניין, שיש לי לגביו יחס שלילי. מי שרוצה לקנות ניירות-ערך יכול לעשות זאת באופן ישיר ולא באמצעות הבנקים. חושבני שאין זה הוגן מצד הבנקים להציע ללקוחותיהם לקנות ניירות-ערך שאינם צמודים ותמורת זאת לקנות לעצמם ניירות-ערך צמודים. אולם כרגע אני עומד על הנקודה המשפטית, ולדעתי אין אנו מוסמכים מבחינה זו לאשר את התכנית.

מר שכטר:
הצווים הם שיוצאו במשך שנה זו, כלומר - שר האוצר בשנת הכספים 1956/57 יקבע תכניות שונות שתחילתן באמח בשנת 1956/57 אבל הן תימשכנה בין שלוש לחמש שנים. הוועדה הכניסה חוספת זו והתכוונה, ששר האוצר יפעיל את התכניות בעזרת צווים בשנה זו. נכון שהוא יכול להוציא בשנה זו צווים לשנת 2000 כשם שהוא רשאי להוציאם לשנת 1900, ולכן הכניסה הוועדה הגבלה וקבעה... אולם זיכוי, פטור או הנחה, לפי אותו סעיף, לא יוענקו אלא משנת המס 1955 ואילך.

סעיף 6 בחוק מחייב את האדם להחזיר לאוצר המדינה כל סכום שהוא זכה בו עקב זה שכלל עצמו באחת ממסגרות החסכון, באם הוא הוציא את כספו לפני המועד של שלוש שנים. מתעוררת שאלה לגבי אדם המפקיד את כספו לשלוש שנים, אבל אינו מפקידו בבת-אחת אלא מידי חדר בחדשו. אדם הפותח חשבון לשלוש שנים ומתחייב במשך פרק זמן זה להפקיד כל חדש סכום מסוים, הרי זה לפי הפירוש המילולי פקדון לשלוש שנים. החוק אינו מחייב שהכסף יהיה מופקד שלוש שנים, והוא אומר: ... לשם פקדון של שלוש שנים.

ח. רובין: מי שמשלם כסף בחדש השלושים וחמשה, וכעבור חדש מקבל חזרה את כספו - אין פקדונו פקדון לשלוש שנים, והחוק אומר במפורש שזה צריך להיות פקדון לשלוש שנים.

היו"ר י. גורי: בסעיף ה(1) למכתבו של שר האוצר נאמר: "תקופת החסכון המזכה אדם בפטור, כאמור, לא תסתת משלוש שנים, ומשך תקופה זו לא ימשוך המפקיד בחזרה סכומים כל שהם מכספי החסכון".

ח. רובין: אני חושב שנציגי האוצר, עם כל הכבוד, אריכים בכל-זאת לדייק בניסוח המתכבים. לא כך כתוב בפרוספקט, ויש סתירה בין נוסח זה לנוסח של הפרוספקט.

אני טוען מבחינה משפטית, שכאן הוגשה לנו תכנית שאינה בהתאם לחוק. יתכן שהיה צריך לנסח את החוק בצורה אחרת, אולם חוק הוא חוק, והחוק מדבר על פקדון לשלוש שנים.

אשר לטענה שאם אדם מוציא את הכסף לפני חוק שלוש שנים, היינו אחר-כך פר את התנאים, הוא לא יזכה בפטור - הרי ועדת הכספים אינה יכולה לאשר מראש תנאים המהווים הפרה.

לפי החוק אי, לאשר תכנית של חסלומים חדשיים, כי חסלומים אלה אינם פקדון לשלוש שנים; הם פקדון לתקופה יותר קצרה.

מר שכטר: מטרת החוק היא לעודד השקעה לשלוש שנים, וכאן יש אזהרה לאדם ההולך לפהקיד את כספו: דע לך, שאם תפר את התנאים, לא תהיה לך שום זכות, אדם כזה לא יהיה זכאי לשום הנחה ודינו יהיה כדין כל אדם המפקיד כספים בחשבון רגיל.

היו"ר י. גורי: במכתבו של שר האוצר נאמר: "... ומשך תקופה זו לא ימשוך המפקיד בחזרה סכומים אכתוב לשר האוצר שיש סתירה בין נוסח המכתב לבין הפרוספקט.

מר זגני: במכתב נאמר "תקופת החסכון לא תפתח משלוש שנים". לא נאמר שהפקדון יהיה מופקד שלוש שנים, אלא שתקופת החסכון תהיה בת שלוש שנים. אני יכול להציע - באם זה יניח את דעתו של חבר-הכנסת רובין - שאישור ועדת הכספים יינתן לתכנית הפקדה שתהיינה תוך תקופה זו, ובסוף השנה הוא יוכל להמשיך על יסוד אישור זה.

ח. רובין: ועדת הכספים אינה יכולה לתת אישור בתנאי, היא יכולה לאשר. שוב פעם מבחינה משפטית ההצעה אינה באה בחשבון. הוא אומר שהפקדון לא יכול להיות לחדש-חדשיים, אלא לשנתיים, והדבר המכריע הוא שהפקדון צריך להיות לשלוש שנים.

א.ד.

היו"ר י. גורי:
אני מציע להפסיק עתה את הדיון ולבקש את נציגי האוצר להודיע לנו בישיבה הקרובה אם יש להם הצעת תיקון בנדון, או שהם עומדים על הנוסח המוצע.

י. בדר:
רצוני להפנות את חשומת-לב יו"ר הוועדה שענין משכורת השופטים נשתהה יתר על המידה ממעמית שונים, שהם מוצדקים, לדעתי עלינו לסיים פרשה זו ללא דיחוי, ואני מציע לכנס את ועדת המשנה ביום ה' בחל-אביב.

היו"ר י. גורי:
אני מציע לקיים את ישיבת ועדת המשנה ביום ב' הבא בירושלים, והסיכום יובא למליאת הוועדה ביום ג'.

ח. רובין:
קראתי בעתונות שהממשלה החליטה על שינויים שונים בתקציב. מבלי לחוות-דעתי לעצם הענין, אני מבקש שנקבל אינפורמציה בנדון בהקדם.

היו"ר י. גורי:
אני אעביר את הבקשה לשר האוצר, למרות שהענין בהכרח יגיע לוועדת הכספים.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.00

אד.

היו"ר י. גורי:
אני מציע להפסיק עתה את הדיון ולבקש
את נציגי האוצר להודיע לנו בישיבה
הקרובה אם יש להם הצעת תיקון בנדון, או שהם עומדים על הנוסח המוצע.

י. בדר:
רצוני להפנות את חשומת-לב יו"ר הוועדה
שענין משכורת השופטים נשתהה יתר על המידה
ממעמים שונים, שהם מוצדקים, לדעתי עלינו לסייח פרשה זו ללא דיחוי,
ואני מציע לכנס את ועדת המשנה ביום ה' בתל-אביב.

היו"ר י. גורי:
אני מציע לקיים את ישיבת ועדת המשנה
ביום ב' הבא בירושלים, והסיכום יובא
למליאת הוועדה ביום ג'.

ח. רובין:
קראתי בעתונות שהממשלה החליטה על
שינויים שונים בתקציב. מבלי לחוות-דעתי
לעצם הענין, אני מבקש שנקבל
אינפורמציה בנדון בהקדם.

היו"ר י. גורי:
אני אעביר את הבקשה לשר האוצר, למרות
שהענין בהכרח יגיע לוועדת הכספים.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.00